

DIN SKANDINAVISKE
CANADIENSAREN.
(THE SCANDINAVIAN CANADIAN)
A Swedish Monthly Journal.

WINNIPEG — MANITOBA.
The first and only Scandinavian
paper ever issued in the
Dominion of Canada.

Prenumerationspris, post-
porto inberäknadt, 50 cts.
Lösenummer 5 cts.

Korespondenser och med-
delanden, som äro af allmänt in-
teresse, mottagas med tacksamhet.
Agenter för Den Skandi-
naviske Canadiensaren önskas öf-
ver allt och på alla platser, der
våra landsmän finnas.

KONTOR: 713 Main str.,
Winnipeg - - - - - Man.

EMANUEL ÖHLÉN, REDAKTÖR

MOR MARCHETTE.
(Fritt från engelskan).

Klockan var half tolf en het
Julidag i Paris. Solen spred sina
strålar öfver den stora staden sär-
skildt utmärkande det stora sjuk-
huset La Salpêtrière. En allmän
stillhet rådde; ingen rörelse sig så-
vida han ej tvangs dertill af nå-
gon viktig sak. Patienterna i de
stora sjuksalarna antingen sov-
eller lågo totalt utmattade af den
kvävande hetten. I en af corri-
dorerna hvarest det kändes svårt
i förhållande till den yttre luftens
varme kom en ung man. Han
gick hastigt och utan buller hvil-
ket visade att han var hemma-
stall i sjukhuset. Hans gestalt
var kraftig hans blick klar och
genouträngande. Doktor Jean
Sommel var en af sjukhusets
läkare; han gjorde dock ej sin
vanliga rund utan inträdande i en
af sjuksalarna gick han direkt
till en bädd stående, i midten
deraf utan att stadna vid någon
annan säng.

På denna bädd låg en gammal
qvinna hvars ansigte visade stor
karaktersstyrka. Hon hade ett
utpräglat handligt utseende och
i trots af de otaliga rynkorna,
de infallna kinderna, den tand-
lösa munnen visade hennes an-
sigte spår af en adelhet och vän-
lighet, som hvarken tid eller sjuk-
dom kunnat utplåna. De få hår-
lockar som tittade fram under
hennes mössa täflade i hvithet
med det linne som täckte dem;
och när hon öppnade sina in-
sjunkna ögon, voro de klara och
skeno med en glans, som hvarken
visade feber eller ångsan. Hennes
blick var så ångsligt frågande.
Den unge mannen strök henne
vänligt öfver pannan innan han
kände hennes puls.

„Om en timme, Mor Marchette“,
sade han besvarande hennes frå-
gande blick, „om en timme är
han här, var vid godt mod. Har
ni plågor?“

Den gamla qvinnan gjorde en

svagt nekande rörelse. Ett smi-
leende, svagt men fullt af hopp,
upplifvade hennes drag. Hon ta-
lade ej, men täckade honom med
en blick, innan hon slöt sina
ögon och sedan låg hon lika orör-
lig som förut.

Den unge läkaren såg på
hennes med medlidande uttryck i
sina bruna ögon och lemnade
sjuksalen. I dörren mötte han en
af sköterskorna som frågade:
„Skall hon lefva, Dr. Sommel?“
„Ja“, svarade läkaren, „hon
har samlat all energie för att
lefva till hennes sonson kommer.
Det er ganska egendomligt“ tillade
han, „hur hennes instinkt lärt
hennes att spara sin styrka. Hon
hvarken rör sig eller talar. Hon
endast lever.“

„Hon har gjort så“, sade skö-
terskan, „alltsen vi berättade henne
att Pierre skulle komma. Kom-
mer han kl. 12?“ „Ej före half
ett“, svarade doktoren, „och jag
vill vara tillbaka innan dess.“

Hvarje person i den afdel-
ning af sjukhuset hvar den stae-
kars gamla Mor Marchette låg,
hyste vänskap för henne. Läkare
och sköterskor kunde ej hafva varit
vänligare mot medlemmar af deras
familj. Hon var en af dem, som
alltid vinna vänlighet. Hon var
så tålmodig, så enkel och vänlig.

Hon var en bondqvinna från
Normandie som kommit med sin
sonson Pierre till Paris för att
sjuka utfå en pension efter Pierres
fader, hvilket emellertid misslyc-
kats. Hoppet om denna pension
hade fått henne att lemna sitt
älskade Normandie. Hennes miss-
räkning kändes dubbelt så tung
när hon fick höra, att om frågan
behandlats rätt hon skulle hafva
fått sin pension. Hon anklagade
sig sjelf at hafva beröfvat sin
sonson en del penningar genom
brist på djerfhet. Att sörja för
honon blef nu hennes uppgift
och hon ägnade all tid och alla
krafter för hans väl. Hennes son-
son var hennes värld, hennes allt.

Pierre var lyckligtvis en god
gosse som återgäldade mormo-
drens ömhet i fullt mått. De
kunde om aftonerna sitta och
tala om det gamla hemmet i
Normandie, huru de skulle åter-
köpa detsamma, förändra och för-
stora det, med ett ord de bygle
otaliga luftslott.

Mor Marchette arbetade om
dagarna som hjälpsqvinna och Pierre
hade fått anställning som spring-
pojke i en butik. Det var då
han föreskade sin farmoder den
enda verkliga sorg, han gifvet
hennes, all den tid de varit sam-
man. Gossen började plösigt
stanna ute om kvällarna och Mor
Marchette sökte förgäfvat utforska
orsaken dertill. Men en afton då
hon återvände från sitt arbete,
såg hon Pierre stå och skänta
med en flicka i en modehan-
delskas butik. Den stackars gum-
man blef utom sig. Alla de luft-
slott de tillsammans byggt föllo
samman, känslan af hennes ålder
fattigdom och trötthet kom öfver
hennes med ovanlig styrka. Hon
förmådde knappast släpa sig hem
och satte sig att vänta helt hjert-
bruten. Hon tänkte ej något ond-
t om Pierre men hon fruktade att

han fallit i händerna på en af
dessa sirener, som förstöra både
kropp och själ. Pierre forfar att
stanna ute om kvällarna och gum-
man tillbragte dem i fullkomlig
ångest, till en afton Pierre kom
inrusande med strålände utseende
och lade i hennes hand några få
francs. Han berättade henne huru
en modehandlerska lätit honom
om aftarna hjälpa med omflyt-
ning af askar etc. Detta hade
varit hans hemlighet och vid
tanken på den glada öfverrask-
ning han skulle bereda farmodern
glömde han aldeles att han kunnat
försaka henne smärta genom
sin tystnad.

Småsaker af detta slag voro
de stora händelserna i deras
gemensamma. lif. Emellan dem
existerade en ömhet som intet
kunde hafva förstört. I gossens
ädror rann emellertid soldatblod
och hans kärlek till vapen och
armén öfvervann kärleken till
farmodern. Det var den gamla
historien om ungdom och ålder-
dom men Pierre försvarade sig
med att han kunde förtjena mera
penningar i leden.

Då Pierre fylde aderton år,
tog han muskötten på armen och
marcherade i väg, lemnande gum-
man Marchette ensam i Paris lika
främmande för staden som när
de först kommo dit. Det torde
vara fåfängt att beskriva den
ångsan och oro som låg mellan
Pierres afresa och ofvannämnda
heta Julidag, då Mor Marchette
låg döende på La Salpêtrière.
Hon hade aldrig känt sig hemma-
stätt i Paris äfven då Pierre
varit med henne; allena började
hon att förtjras af hemlängtan.
I två hela år kämpade hon
nekande att vidkännas att en-
samhet och sorg voro på väg att
döda henne. Hon var af en seg
lifvad slägt och, churu hon var
öfver åttio år, hoppades hon få
lefva till Pierre kunde lemna ar-
men och komma tillbaka för att
åny lefva tillsammans.

Arbetet för uppehållet i Paris
var hårdt till och med då glädjen
att göra det för Pierre hjälpte
hennes deri; då han var gån-
blef det outhärdligt. Efter två
års förlopp voro den sega kvin-
mans krafter uttöjda och en sjuk-
dom, som förut visat sig i famil-
jen, tycktes taga tillfället i akt
att uppträda. Som hon hade ar-
betat i Dr. Sommels hem blef
hon genom hans beordning inlagd
å hospitalet nära döende af kraft
i magen. På sjukhuset var hon
som sagt onttyckt af alla och
Dr. Lommel som fattat ett svagt
nerligt intresse för henne utver-
kade permission för sonsonen Pierre
att komma hem. Och på denna
heta Julidag närmade sig taget
som för de Pierre med sig, alligena
Paris, medan den sjuka qvinnan
låg fullkomligt orörlig för att ej
förlora det minsta af styrka och
sälunda gå miste om detta sista
minste.

Hvem som följt det minsta med
utvecklingen af den moderna veten-
skapen, vet att på La Salpêtrien
synnerlig omsorg har nedlagts på
studiet af hypnotismen. Dr. Char-
cot öfverläkaren derstädes, har
synnerligen gjort sig framsående

i denna vetenskap. Man kan der-
för förstå att alla läkarne
speciellt de yngre, vid denna le-
rörda sjukanstalt skulle känna
sig djupt intresserade af denna
fångslande gren af vetenskapen.
Äfven Dr. Sommel hade blifvit
påverkad deraf och beslöt att till-
godogöra sig sitt vetande i den
vägen att minska Mor Marchettes
plågor. Den gamla qvinnan sträf-
vade länge mot hans inflytande
men slutligen kunde han försätta
hennes i hypnotisk sömn endast
genom att hålla sitt pekfinger ett
par tum öfver hennes panna så att
hennes ögon genom att se derpå
vändes uppåt och inåt. Han gjorde
inga experiment med henne;
han endast använde sin konst
som läkemiddel sågande: „Mor Mar-
chette, när ni vaknar skall ni ej
känna några plågor“. Derefter
andades han han lätt, å hennes
panna och den sjuka kunde vakna
och ligga så lugn och utan smär-
tor som om hon aldrig haft den
fruktansvärda sjukdomen.

Få minuter efter klockan 12
intrade dr. Sommel ångo i sjuk-
salen. Mor Marchette låg synbart
sofvande men så snart han nalka-
des hennes säng, öppnade hon
ögonen liksom frågande. Den
unge mannen skakade på huf-
vudet sågande: „ej ännu, Mor
Marchette, ni måste vänta några
minuter“. Han satte sig för att
kanna på hennes puls, den var
mycket svag men kännbar. Han
suckade och såg på sitt ur. Assi-
stenten hade gått till stationen
för att möta Pierre och de hade
bort vara der för fem minuter se-
dan. Han kände ångo på hennes
puls; den var ännu svagare men
dock stadig; han hade ett ögon-
bleks fruktan att den unge sol-
daten möjligen kunde komma för-
sent. Hon betraktade honom än-
nu en gång med frågande blick.
„Tjålmedel, Mor Marchette“, sade han
uppmuntrande, „allt går väl“. Hon
sade intet men hennes blickar ut-
tryckte så mycken tacksamhet
att inga ord behöfdes. Derefter
låg hon stilla igen och tiden skred
framåt. Fem minuter gingo, tio,
femton; den unge doktorn blef
sorglig till mods. Slutligen hördes
en klocka på afstånd slå ett.
Vid ljudet öppnade Mor Marchette
sin ögon med en orolig blick.

„Pierre!“ utropade hon med
en röst full af kärlek och öro.
„Victor har farit till stationen att
hemta honom; haf litet tålmod
ännu“, sade doktoren. Den gamla
qvinnan betraktade honom med
uttryck af fruktan.

„Gud kan ej låta mig dö
utan att se Pierre“, mumlade hon
i detta ögonblick hördes ljudet
af en vagen. Mor Marchettes ögon
skeno af en feberaktig glöd.

„Ni måste vara lugn“, sade
Dr. Sommel, „Jag skall föra honom
till Eder.“

Han gaf henne den lilla me-
dicin hon kunde taga och gick
hastigt ut.

Dr. Sommel stängde dörren
efter sig och gick hastigt nedåt
korridoren, men plösigt stannad-
han nästan färdig att svimma;
Victor kom men — allena.

„Victor“, utropade Jean, „hvad
har hänt? Hvarest är Pierre?“

„En olycka har hänt“, svarade
Victor, „en bro gick sönder“.
„Men du vet ej...“ började
Lommel.

„Jo“, afbröt den andra, Mr.
de Brue, som var en af passa-
gerarne och undslap med bruten
arm var i samma kupé som Pierre.
Han kom in med maskinen som
gick att hemta hjälp. Pierre hade
omtalat att jag skulle möta ho-
nom, så att, när Mr. de Brue
såg mig, kom han och under-
rättade mig att soldaten träffats
i bröstet och dog ögonblickligen.

Dr. Sommel såg på sin kam-
rat med en blick full af ångsan
och medlidande, slutligen sade han:
„stackars Mor Marchette“.

„Det vill döda henne“, svarade
Victor.

„Det är intet“, sade Doktorn,
„men tänk hvad hon skall lida“.
I samma ögonblick kom en
sköterska från sjuksalen skynd-
dande mot dem.

„Ursäkta mig, doktor“, sade
hon, „men Mor Marchette är så
upprörd, att jag ansåg vara läst
uppifrån hennes sonson att skynda
sig“.

Hon såg omkring medan hon
talade och såg ingen. Hon var
på väg att gifva ett utrop; dok-
toren bjöd henne tåga.

„Gå tillbaka till Mor Marchet-
te“, sade han, „and sig, att jag
lugnat och varnar Pierre — nej,
jag vill gå sjelf. Vänta här
Victor“. Han gick in i sjukrum-
met, hvarest han fann Mor Mar-
chette skällfvande af rörelse och
sjänd väntan. Det ögonblick för-
hvilket hon lätit sig vid lif så
länge, hade kommit och nu var
det ej af nöden att spara krafterne.
Det syntes doktorn; då han såg
på henne som om att hennes lifs-
kraft voro färdig att flykta bort
i ett nu.

„Ah“, sade han, „jag har
varnat Pierre att vara lugn, då
det är eder jag skulle hafva var-
nat. Jag måste gifva Eder något
skötsel, innan han kommer ihö“.

Under det han talade, förde
han upp sitt pekfinger och bragte
hennes i hypnotisk sömn. Doktorn
lutade sig sedan framåt så
med ett uttryck och en befallande
ton som han förut aldrig nyttjat.
„Då ni vaknar kommer ni att
se Pierre; den person jag för med
mig är eder sonson. Kom med
ihåg“, upprepade han, „att det är
Pierre som kommer med mig“.

Derefter vickte han henne
på det vanliga sättet.

„Nu vill jag gå att hemta
Pierre“, sade han.

Han återvände till Victor och
sköterskan som väntade honom.

„Victor“, sade han hastigt,
„du kommer ihög det experiment
Dr. Charcot gjorde i går. Han
befalde en hypnotiserad person tro,
att en person var en helt och
hället annan. Jag har sagt Mor
Marchette, att du är Pierre. Du
måste taga hans plats; skynda dig“.

Den unge mannen drog sig
tillbaka.

„Jag kan ej“, sade han,
„Du måste“, sade Sommel be-
ständigt, „kom“.
Jean och Victor inträdde i
sjukrummet oroligt väntande men
så snart Mor Marchettes blickar